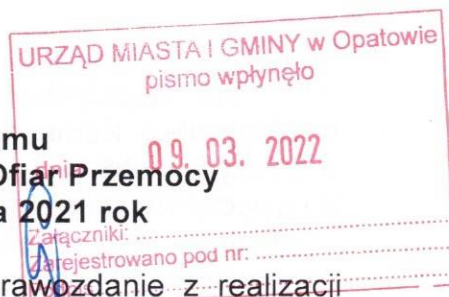

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Opatów na lata 2018-2022 za 2021 rok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowie przekazuje sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Opatów na lata 2018 -2022r. za 2021 rok. Program przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXXIX/324/2017 Rady Miejskiej w Opatowie z dnia 29 grudnia 2017 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Opatów na lata 2018-2022.

Przemoc jest zjawiskiem zrośniętym na stałe z cywilizacją stworzoną przez ludzi. Stanowi ona naruszenie podstawowych praw i wolności człowieka. Przemoc ujmowana zarówno jako indywidualne zachowanie się interpersonalne oraz zjawisko społeczne ma wielopłaszczyznowe uwarunkowania i jest głęboko zakorzeniona w życiu społecznym. Już pierwsze skojarzenia wyływające ze słowa przemoc mówią nam o sile, wpływie i zmuszaniu kogoś do czegoś. W istocie zdefiniowanie przemocy nie jest łatwą sprawą. Zjawisko to, bowiem obejmuje swoim zasięgiem szeroką gamę zachowań i działań o niezwykle zróżnicowanym natężeniu i intensywności oddziaływania. Przemoc w rodzinie jest problemem społecznym-dotyka ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego.

Na terenie Miasta i Gminy Opatów przemoc w rodzinie najczęściej stwierdzana jest w rodzinach najuboższych. Przemoc często jest powiązana z alkoholizmem, niskimi dochodami rodziny, niskim wykształceniem, małą świadomością społeczną. Najlepszą formą zapobiegania przemocy są działania profilaktyczne. W celu zapobiegania i zminimalizowania przemocy w rodzinie tutaj. Ośrodek na co dzień współpracuje z wieloma instytucjami działającymi na terenie Miasta i Gminy Opatów oraz organizacjami pozarządowymi w celu objęcia osób, rodzin oraz dzieci kompleksowym wsparciem prowadzącym do wyjścia z sytuacji kryzysowej.

W ramach swoich kompetencji pracownicy socjalni oraz asystent rodziny prowadzą pracę socjalną z rodzinami dotkniętymi przemocą m.in. pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, bytowych, udzielają informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy, wskazują instytucje zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hostelach i innych ośrodkach wsparcia.

W 2021 r. kontakt pracowników socjalnych z osobami poszkodowanymi wskutek przemocy bądź nią zagrożone był utrudniony ze względu na panującą epidemię wirusa SARS -CoV-2. W związku z tym pracownicy socjalni częściej nawiązywali kontakt telefoniczny niż osobisty z w/w osobami w celu oceny aktualnej sytuacji oraz informowali o możliwościach mających wpływ na zwiększenie poczucia własnego bezpieczeństwa aby zniwelować potencjalne ryzyko. Sytuacja w kraju spowodowana pandemią również negatywnie wpłynęła na stosunki w rodzinach z powodu strachu przed m.in. zakażeniem, zachorowaniem, strachu przed pogorszeniem sytuacji materialnej a także niepewności związanej z brakiem kontroli nad biegiem wydarzeń. Były to swego rodzaju dodatkowe bodźce prowadzące do wybuchów agresji wobec osób najbliższych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatów na bieżąco rozpowszechnia informacje (broszurki i ulotki) dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności, dostarcza informacji społeczeństwu o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, umieszcza powyższe informacje na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowie.

We współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opatowie i Komendą Hufca ZHP w Opatowie w 2021 roku zorganizowany został wypoczynek letni.

Z wypoczynku skorzystało 10 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych celem m.in. konstruktywnego spędzania czasu wolnego, nabycia pozytywnych zachowań, wskazania obowiązujących norm moralnych i obyczajowych.

Miejsce wypoczynku Dąbki nad morzem - organizator Komenda Hufca ZHP w Opatowie - środki finansowe w wys. 9.900,00 zł. pochodziły z budżetu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opatowie. Nadmieniam, iż wypoczynek letni i zimowy organizowany jest rok rocznie. Niestety w związku z obostrzeniami spowodowanymi pandemią wypoczynek zimowy nie został zorganizowany.

W ramach swoich działań GKRPA w 2021r. organizowała szkolenia skierowane do pracowników tut. Ośrodka, GKRPA, Sądu, Policji, Ochrony zdrowia, nauczycieli z gron pedagogicznych, psychologów (łącznie udział wzięło 13 osób). Ponadto 3 pracowników GKRPA wzięło udział w szkoleniu pn. „Motywowanie do zmiany klientów GKRPA metoda Dialogu Motywacyjnego”. Miały one na celu podniesienie poziomu świadomości i kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz czynników wzbudzających, przyczyniających się do powstawania takich zachowań w celu zwiększenia zapobiegania i sposobów ograniczenia takich zjawisk.

Odbiorcami działań profilaktycznych były osoby stosujące przemoc bądź nią zagrożone.

Zrealizowano 2 szkolenia:

- szkolenie dla realizatorów programu profilaktycznego „UNPLUGGED” - celem programu było ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki) przez młodzież w wieku 12-14 lat. Udział wzięło 4 nauczycieli z dwóch szkół podstawowych z terenu gminy Opatów,
- szkolenie – program profilaktyczny „CUKIERKI” - celem programu było m.in.: przybliżenie dzieciom podstawowych informacji na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych, nauka współpracy jako formy zapobiegającej zachowaniom agresywnym, kształtowanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi. Program był skierowany do dzieci przedszkolnych i uczniów nauczania zintegrowanego szkół podstawowych. Ponadto przeszkolono 2 pedagogów z opatowskich szkół.

GKRPA skierowała do sądu o leczenie odwykowe 6 wniosków. Wnioski w takich sprawach są też kierowane przez Komendę Powiatową Policji w Opatowie jednak w roku sprawozdawczym KPP nie skierowała żadnego wniosku.

W ramach działań realizowanych odnośnie sfery edukacyjnej, informacyjnej i szkoleniowej w 2021 roku (wg informacji przedłożonych przez dyrektorów szkół i przedszkola publicznego) podejmowane były różne przedsięwzięcia i realizowane programy:

- Przedszkole Publiczne w Opatowie w 2021 r. zrealizowało: program z zakresu bezpieczeństwa: „Jestem bezpieczny” (cykliczne zajęcia z dziećmi prowadzone przez terapeutę pedagogicznego) dla dzieci 5 – letnich oraz ich rodziców, cykl zajęć psychoedukacyjnych z zakresu profilaktyki przemocy wobec dzieci w ramach programu „Chronimy Dzieci I” (zajęcia z terapeutą pedagogicznym dla dzieci 5-letnich i rodziców). Zorganizowano obchody „Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka z UNICEF-em” w którym udział brała cała społeczność przedszkola. Ponadto spotkania z rodzicami i pedagogiem wg zgłaszanych potrzeb, konsultacje z rodzicami w sprawach rozwiązania konfliktów bez użycia przemocy. Niwelowanie

zachowań agresywnych poprzez spacery na świeżym powietrzu, zabawy ruchowe i wyciszające techniki relaksacyjne.

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. gen. Stanisława Gano w Opatowie zrealizowała: programy z szeroko pojętej profilaktyki mającej na celu propagowanie pozytywnych postaw oraz aktywnego i zdrowego stylu życia, były to m.in.: „Debata” w ramach realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego (współpraca z GKRPA) dla 103 uczniów z klas VII i VIII.

Środowisko szkolne uczniów jest na bieżąco diagnozowane przez pedagoga szkolnego w zakresie potrzeb rozwojowych uczniów w tym czynników chroniących i czynników ryzyka ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych, psychotropowych oraz innych środków odurzających.

- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Partyzantów Ziemi Opatowskiej w Opatowie prowadziła działania w zakresie szeroko pojętej profilaktyki skierowanej do grona nauczycielskiego, uczniów i rodziców. Tematyka działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie obejmowała przede wszystkim uczniów i rodziców dla, których zorganizowano warsztaty i zajęcia, były to m. in.:
 - „Radzenie sobie z cudzą i własną agresją” (21 osób), - „Decyzje, planowanie, realizowanie problemu. Radzenie sobie w sytuacji konfliktu” (24 osoby), - „Jak panować nad sobą ? - o emocjach, stresie i mechanizmach obronnych (24 osoby),
 - Odpowiedzialność – bajka terapeutyczna „Plotka” - omówienie zagadnień związanych z przemocą fizyczną i psychiczną (18 osób).Ponadto SP nr 2 przeprowadziła programy profilaktyczne i kampanie:
 - „Debata” - program wychowawczo - profilaktyczny dla uczniów z klas VII i VIII (współpraca z GKRPA) (139 osób),
 - „Saper - czyli jak rozminować agresję (8 osób),
 - „Bajkowe spotkania” (8 osób),
 - „Akademia Bezpiecznego Puchatka” - bezpieczeństwo w szkole, na drodze, w domu , w internecie, wśród rówieśników (41 osób).Kampania wojewody świętokrzyskiego: **„#świętokrzyskieNIEhejtuje#** (50 osób).

Szkoła zorganizowała również półkolonie w czasie ferii zimowych, podczas których dzieci nabywały umiejętności aktywnego spędzania czasu wolnego. Brały udział w różnorodnych warsztatach i zajęciach edukacyjnych, które miały na celu propagowanie pozytywnych postaw.

W 2021r. spisano 7 Kart Interwencyjnych dot. przemocy fizycznej, psychicznej, przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, używania substancji odurzających e-papierosów, niszczenia mienia szkoły, konfliktów klasowych. Wszyscy uczniowie otrzymali pomoc w rozwiązaniu konfliktów na tle rówieśniczym i koleżeńskim w szkole a także uczniowie posiadający trudności w funkcjonowaniu w klasie. Szkoła organizowała spotkania (wywiadówki) z rodzicami m.in. na temat przyczyn, sposobów rozpoznawania i postępowania w przypadku agresji oraz działań zapobiegających temu zjawisku.

Pomoc dla rodzin dotkniętych przemocą, alkoholizmem i inne zjawiska, które przyczyniają się m.in. do powstania wśród dzieci niewłaściwych postaw jest uzależnione m.in. od stopnia uświadomienia samych rodzin o występujących problemach i możliwościach ich rozwiązania. Wszystkie rodzaje przemocy mogą być niszczące dla dziecka. Zdarza się, że emocjonalne konsekwencje przemocy są dla dziecka ogromnym obciążeniem na całe przyszłe lata.

W ramach działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób Uzależnionych od Alkoholu i Członków Ich Rodzin w 2021 wsparciem i pomocą prawną objęto 48 kobiet , 19 mężczyzn i 7 dzieci. Były to osoby doświadczające przemocy lub nią zagrożone – udzielono 239 porad, ponadto przeprowadzono 53 konsultacji telefonicznych.

Punkt konsultacyjny prowadzi poradnictwo 2 razy w tygodniu:

poniedziałki w godz. 14.30 – 17.30 – konsultacji udziela specjalista w zakresie przemocy m.in. wsparcie, edukowanie, konsultacje indywidualne dla osób pokrzywdzonych przemocą w rodzinie, konsultacje dla osób stosujących przemoc w rodzinie, motywowanie do udziału programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc, konsultacje dla rodzin z problemem alkoholowym,

poniedziałki w godz. 15.15 – 17.15 – konsultacji udziela psycholog z zakresu wsparcia psychologicznego i rozwiązywania problemów opiekuńczo – wychowawczych,

czwartki w godz. 9.00 – 12.00 – konsultacji udziela terapeuta uzależnień, w ramach zakresu swoich usług udziela konsultacji indywidualnych dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, motywuje osoby uzależnione do podjęcia terapii odwykowej, edukuje osoby współuzależnione jak żyć i wspierać osobę uzależnioną w trakcie leczenia, kształtuje umiejętności i postawy w zakresie zachowania się w sytuacjach kryzysowych.

W Urzędzie Miasta i Gminy w Opatowie działa **Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**, który realizuje zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w szczególności m.in: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

W 2022 roku odbyło się 2 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, zostało utworzone 2 grupy robocze, które brały udział w 13 posiedzeniach. Oddziaływaniami Zespołu Interdyscyplinarnego objęto 36 rodzin tj 85 osób w rodzinie. W 15 rodzinach zdiagnozowano problem przemocy fizycznej, w pozostałych 21 rodzinach była to przemoc na tle psychicznym. Zespół Interdyscyplinarny w 2021 r. ogółem pracował nad 28 Niebieskimi Kartami. W okresie sprawozdawczym 25 razy wszczęto procedurę „Niebieskie karty”, 23 z nich zostały sporządzone przez funkcjonariuszy Policji a 3 przez pracowników socjalnych. Przeprowadzono 10 wizyt w rodzinach dotkniętych przemocą.

Z danych przekazanych przez **Komendę Powiatową Policji w Opatowie** wynika że w 2021 r. przeprowadzono łącznie 75 interwencji zgłoszonych jako przemoc domowa. W trakcie interwencji wszczęto procedurę i sporządzono 23 Niebieskie Karty. W ramach działań profilaktycznych prowadzono spotkania z młodzieżą/uczniami z terenu miasta i gminy Opatów.

W 2021 r. z powodu przemocy w rodzinie żadne dziecko nie zostało umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy nie umieszczano osób w 2021 r. Tutejszy Ośrodek w dniu 20.03.2015 roku zawarł porozumienie o współpracy ze Świętokrzyskim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Kielcach 27-501 Kielce, ul. Sinkiewicza 68 prowadzącym Schronisko dla Kobiet Ofiar Przemocy w Kielcach w celu zabezpieczenia schronienia dla kobiet w trakcie interwencji kryzysowej.

Przemoc to temat wstydlivy dla rodzin. Nikt nie powinien być wobec niej obojętny. Niezbędne są dalsze działania mające na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Oprac.: M. Ciepiela

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Opławie

mgr Dominika Kędziora

